

БАБЕЗИОЗ

Цахим сонин №1

Халдварт хариуцсан баг

2015 он

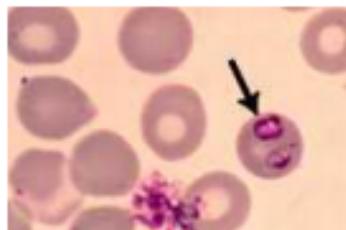
ЗООНОЗЫН ӨВЧИН СУДЛАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ТӨВ

Цахим сонин №1

Бабезиоз (Babesiosis B60.0, Пироплазмоз)

Бабезиоз нь хачгаар дамжиж, эгэл биетнээр үүсгэгддэг, цусны улаан эсийг гэмтээнээс халуурах цус багадаа, арьс салст шарлах зэрэг шинж тэмдгээр илэрдэг зоонозын хурц халдварт өвчин юм.

Бабезиоз өвчний үүсгэгч:

Babesia төрлийн 100 гаруй зүйлийн эгэл биетэн тэмдэглэгдсэнээс *B.divergens*, *B.microti*, *B.duncani*, *B.bovis*, *B.bigeima* зүйлүүд хүн болон сээр нуруутан түүний дотор хөхтөн амьтад, шувууг өвчлүүлдэг.

Зураг 1. *B.microti*,

Дамжуулагч:

Ixodidae овогт багтдаг бүх төрлийн хачгууд энэ өвчнийг дамжуулдаг боловч хүний өвчлөл үүсэхэд *Ixodes ricinus*, *Ixodes persulcatus* зүйлийн хачгууд зонхилдог.

Зураг 2. *Ixodes ricinus*

ЗООНОЗЫН ӨВЧИН СУДЛАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ТӨВ

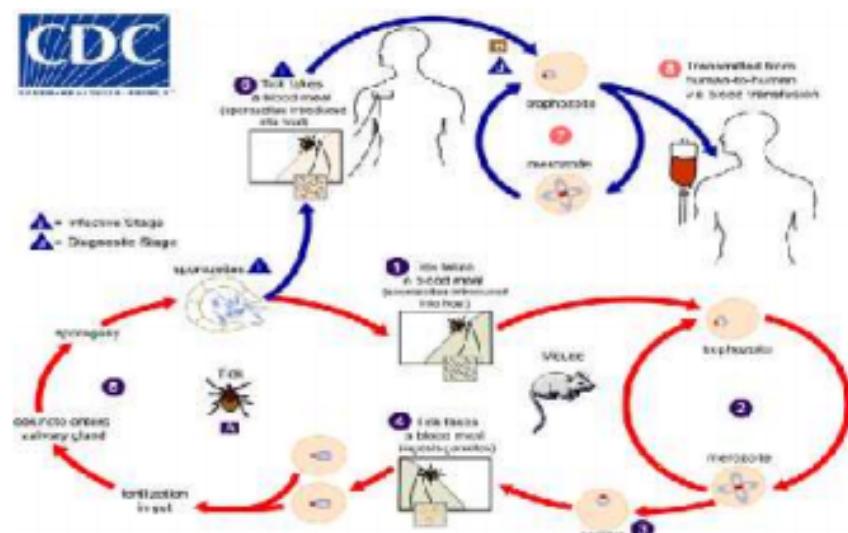
Цахим сонин №1

Халдвартын эх уурхай:

Хөхтөн амьтан, жижиг мэрэгчид, үхэр, нохой, шувууд агуулагч амьтад болдог.

Халвар дамжих зам:

Халдвартын үүсгэгчийг агуулсан хачигт хазуулах буюу дам халдвартын зам зонхицно. Эмнэл зүйн шинж тэмдэгтүй өвчилсөн донорын цусыг хэрэглэх, өвчний үүсгэгчээр бохирдсон багажаар мэс ажилбар хийлгэх тохиолдолд халвар дамжиж болно. Эхээс урагт дамжсан тохиолдол бүртгэгдсэн байна.

Зураг 3. Халвар дамжих зам

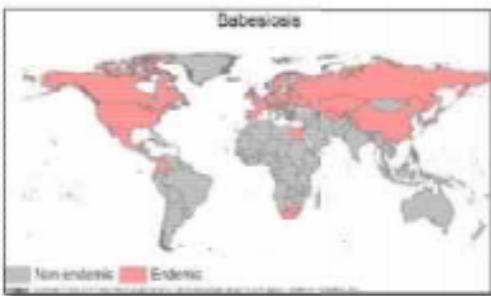
ЗООНОЗЫН ӨВЧИН СУДЛАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ТӨВ

Цахим сонин №1

Тархалт:

АНУ, Европ,
зүүн-өмнөд Ази
B.microti, Европын
улсууд Франц, Герман,
Ирланд, Серб
Монтенегро, Испани,
Швед, Их Британид
B.divergens бүртгэгддэг.

ОХУ-ын Урал, Ленинград муж, Сибирьт жижиг мэрэгчдийн 20,
2% нь *B.microti* зүйлээр халдвартасныг тогтоосон байдаг.

Бабезиозын хүний өвчлэлийн анхны тохиолдлыг өнгөрсөн зууны 50 -иад оны үед Европд оношлож эхэлсэн (үүсгэгч нь *B.divergens*). Нилээд хожим 60-аад оны сүүлчээр *B.microti* зүйлээр сэдээгдсэн өвчлөлийг АНУ-д илрүүлсэн байна. Одоогоор Америк, Ази, Африк тивийн бусад улсуудад энэ халдвар бүртгэгдээд байна.

Монгол орны газарзүйн янз бүрийн бүсээс цуглуулсан адууны цусны шинжилгээгээр 72.8% нь *B.equi*, *B.caballi* зүйлээр халдвартасан болохыг мал эмнэлгийн судлаачид тогтоосон байна.

Эмнэлзүй: Хачигт хазуулсны дараах цөөн хоногт эмнэлзүйн шинж тэмдэг илэрч болнов Нууц үеийн хугацаа 1-3 долоо хоног, өвчний явцын хүндрэлээс шалтгаалан 3 хэлбэрийн шинж тэмдэг тохиолддог. Үүнд

- 1) Далд шинж тэмдэг: хазуулсанаас хойш хэдэн хоногийн дараа эхлэх бөгөөд нэг сараас жилийн хугацаанд үргэлжилдэг. Энэхүү тохиолдолд өвчтөн гэнэт хүндрэх, мен өөрөө эх уурхай болж, халдварыг бусад дамжуулах аюултай байдаг.

ЗООНОЗЫН ӨВЧИН СУДЛАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ТӨВ

Цахим сонин №1

- 2) Дунд явцтай буюу вирусын халдварт өвчинтэй төстэй шинж тэмдэг: халуурах (38-40 хэм), ядрах, даарах, хөлрөх, толгой өвдөх, булчин өвдөх, хоолонд дургүй болох, ханиах (томуу тест), үе меч өвдөх, дотор муухайрах зэрэг хордлогын шинж тэмдэг илэрнэ.
- 3) Хүнд явцтай буюу нас барагтад хүргэх шинж тэмдэг: Халууралт 40-41 хэм хүрэх, амьсгалын цочмог дутагдал, судсан доторх түгмэл бүлэгнэлт, зүрхний дутагдал, элэг бөөрний дутагдлаар хүндэрнэ.

Өвчиний нийтлэг шинж тэмдэг:

- Халуурах
- Бие жихүүцэх
- Булчин өвдөх, сульдах, ядрах
- Цус багадалттай хавсарсан шар өвчиний шинжүүд илэрдэг
- Хэд хоногоос хэдэн сараар илэрнэ

Эмчилгээний зарчим

Шинж тэмдэг илэрсэн өвчтөнүүдэд наад зах нь 7-10 хоногийн хугацаанд хавсарсан эмчилгээ шаарддаг. Эмийн төрлөөс шалтгаалан эмчилгээг 2 хэлбэрээр хийдэг. Зарим өвчтөн хүндэрсэн үед дэмжих зорилгоор диализ, механик вентиляци, судасны даралт тогтоворжуулах зэрэг эмчилгээг хавсарч хийдэг.

ЗООНОЗЫН ӨВЧИН СУДЛАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ТӨВ

Цахим сонин №1

Урьдчилан сэргийлэлт:

- Эрсдэлээс сэргийлэх энгийн арга болох тод өнгийн, битүү хувцас, малгай ёмсех, өөртөө болон бусад ялангуяа бага насны хүүхдүүдэд хачиг ассан эсэхийг ойр ойрхон шалгах замаар хараа хяналтаа сайжруулах;

- Хувцас эсвэл биед наалдсан, шигдсэн хачгийг салгаж авах аргад суралцах, салгасан хачгийг мэргэжлийн байгууллагад хүргэх;

- Хачигт хазуулсан, ямар нэг зовиур, эмнэл зүйн шинж илэрсэн тохиолдолд эмч, эмнэлгийн байгууллагад яаралтай хандаж, оношилгоо, эмчилгээ хийлгэхийн ач холбогдол;

- Хачигтай байж болзошгүй арьс шир, ноос ноолуурыг гэр орондоо байрлуулах, хадгалахаас аль болохоор татгалзах, хүүхдээс хол байлгах

- Хачиг дайжуулагч бодисыг сонгон хэрэглэх

ЗООНОЗЫН ӨВЧИН СУДЛАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ТӨВ

Цахим сонин №1

Эх сурвалж:

- <http://www.mongolmed.mn/article/2520> (Д.Абмэд, Д.Ану, Халдварт Өвчин Судлалын Монголын Сэтгүүл, 2012, 1(44))
- Видео <https://www.youtube.com/watch?v=JOakxoorjoQ>
- Source of video:http://www.tickencounter.org/prevention/human_babesiosis
- <http://www.cdc.gov/parasites/babesiosis/surveillance.html>
- http://www.cdc.gov/parasites/babesiosis/health_professionals/index.html#tx
- <http://www.emedmd.com/content/babesiosis>
- <http://mygermanshepherd.org/periodical/how-to-get-rid-of-ticks/>

Уг өвчинтэй холбоотой шинж тэмдэг илэрсэн
тохиолдолд эрүүл мэндийн байгууллагад яаралтай
хандах

Халдварт хариуцсан баг